

ACTION SEE – Accountability, Technology and Institutional Openness Network in SEE Project

The project "Transparency for accountability" is part of the project the "Accountability, Technology and Institutional Openness Network in South East Europe - ACTION SEE" project is implemented by Metamorphosis Foundation, Westminster Foundation for Democracy, CRTA – Center for Research, Transparency and Accountability, Citizens Association Why not?, Center for Democratic Transition, Open Data Kosovo (ODK) and Levizja Mjajt!. This project is funded by the European Union.

Naziv publikacije

ISTRAŽIVAČKE PRIČE

Izdavač

Za izdavača

Xhemal Perović

Urednik publikacije

Almir Čaušević

Dizajn i štampa

L&G Design, Ulcinj

Tiraž

200 Primjeraka

Mart 2017

Projekat „Transparency for accountability”, je podržan u okviru „Accountability, Technology and Institutional openness Network in South East Europe- Action SEE“, od strane Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori. Stavovi izraženi u publikaciji ne odražava stavove Evropske Unije.

Lokalni izbori u Ulcinju: Politički motivisane odluke umanjile povjerenje u izborni proces

Lokalni izbori u Ulcinju, održani 4.feb. su ovoga puta imali neuobičajen epilog za ulcinjske prilike, ponavljanje izbora na dva biračka mjesta nakon dvije nedjelje, kao rezultat neregularnosti koje su evidentirane tokom izbornog procesa.

Nakon naizgled mirne kampanje, vrhunac tenzija narastao uoči i na dan izbora, kada su žalbe i optužbe o neregularnostima stizale od mnogih političkih subjekata i nevladinih organizacija. Centar za monitoring (CEMI), koji je nadgledao izborni proces na dan izbora, odmah na početku je izvjestio o uočenim neregularnostima. Neke od njih se nijesu dešavale po prvi put već se ponavljaju na svakim izborima.

(Stand Up-Video)

Bojan Božović, posmatrač CEMI-ja, je tokom izbornog dana za medije izjavio:

“Na nekoliko biračkih mjesta primjetili smo da su članovi biračkih odbora koristili mobilne telefone, pa apelujemo da se ovo ne dešava, i nadamo se da će se prestati sa ovom praksom, kako se ne bi ugrozio izborni proces. Isto tako, na nekim biračkim mjestima, gdje je broj glasača putem pisama dosta velik, primjećeno je da su uočene neregularnosti koje se odnose na broj članova koji prate ovaj način glasanja. Po Zakonu to treba da ih bude četvoro, a u evidentiranim slučajevima bilo ih je manje. Nadajmo se da će se ova neregularnost ispraviti i da se neće ponoviti.”

(CEMI-Video)

Otvaranje biračkih mjesta sa zakašnjenjem (od 2 sata, Komunalno), nepodudarnost broja glasačkih listića sa brojem registrovanih glasača na biračkom spisku za to biračko mjesto, upotreba telefona ili drugi tehnički nedostaci praćeni su ovoga puta i sa novim neregularnostima. Za neke od njih je teško utvrditi da li su rezultat namjere ili su rezultat nedostatka adekvatne obuke članova odbora ili neprofesionalnosti.

Član biračkog odbora u Štoju, Milan Bevenja, u jednoj izjavi za Tv Teutu, na dan izbora, izjavio je da na tom biračkom mjestu nije bilo neregularnosti, iako je jednom biraču dozvoljeno da glasa van biračkog mjesta. On je rekao da su se oko toga saglasili svi članovi odbora, jer se radilo o biraču koji je osoba sa invaliditetom i koji je zakasnio da preda zahtjev za glasanje putem pisma, a na tom biračkom mjestu nije bilo pristupa za invalidska kolica. Iako su razlozi članova biračkog odbora mogli biti opravdani, to ne opovrgava činjenicu da je glasanje obavljeno u suprotnosti sa

normama izbornog zakona koji zabranjuju iznošenje izbornog materijala van biračkog mjesta, osim kod glasanja putem pisma.

(Millan Bevenja-Video)

Opštinska izborna komisija je na konferenciji za medije, dan nakon izbora, konstatovala da je izborni proces bio u skladu sa zakonom, iako nijesu demantovali pomenute slučajeve. Predsjednik ove Komisije, Pjeter Lulgjuraj, je rekao da su nedostaci bili tehničke prirode i da po njegovom mišljenju nijesu mogli uticati na rezultate izbora.

(Pjeter Lulgjuraj-Video)

Ali nije se na dan izbora izvještavalo samo o neregularnostima tehničke prirode. Neke političke partije su uputile optužbe o pritiscima i pretnjama upućenim biračima, pa i za kupovinu glasova. Optužbe su se odnosile uglavnom na aktiviste Demokratske partije socijalista, ali ne samo na njih.

Nazif Cungu, predsjednik Nove demokratske snage Forca, je rekao da je taj politički subjekt još na početku izborne kampanje najavio mogućnost ovakvih neregularnosti u izbornom procesu, pa su povodom toga pozvali nevladine organizacije i međunarodne institucije da prate ove izbore. Po njegovom kazivanju, neregularnosti se nijesu dešavale samo na dan izbora, nego mnogo više tokom predizborne kampanje, u formi pritisaka i učestalih posjeta najviših državnih zvaničnika, koji u Ulcinj dolaze samo kada se radi o izborima/glasanju.

I socijaldemokratska partija je izrazila nezadovoljstvo tokom izbornog procesa. Predsjednik opštinskog odbora u Ulcinju, Naser Resulbegović, je rekao da osim pretnji i ucjena, ova partija je direktno oštećena i tokom brojanja glasova, što je utvrđeno i od strane Opštinske izborne komisije.

Iz Demokratske partije socijalista supak saopstavali da su pritisci na birače bili uglavnom usmjereni na štetu ove partije a ne u njenu korist.

“Ovi izbori su bili veoma teški i nedolični, jer su mnogi politički subjekti imali jedini cilj da oštete Demokratsku partiju socijalista i umanje njen rejting”, - rekao je predsjednik Opštinskog odbora Ulcinj, Loro Ndrekic. Po njemu, predstavnici raznih partija su angažovani da utiču na umanje glasova ove partije, ali ipak DPS ostaje najjača partija u Ulcinju.

(Loro Nrekiq-Video)

I pored evidentnih neregularnosti, Opštinska izborna komisija u Ulcinju je odbila kao neosnovane sve zahtjeve političkih partija za ponavljanje izbora na pojedinim biračkim mjestima, i one su se obratile Državnoj izbornoj komisiji. Na sjednici održanoj 12. februara,

Komisija je donijela odluku o prihvatanju žalbe Demokrata i naložila ponavljanje glasanja na biračkom mjestu br. 6 u selu Darza i biračkom mjestu 34 u objektu Komunalnog preduzeća. Žalba Demokrata se odnosila na broj glasača putem pisma, koji se nije podudarao sa brojem birača prijavljenih za glasanje putem pisma. Začudjuje činjenica da za evidentirane slične neregularnosti na drugim biračkim mjestima, nijedna partija nije podnijela žalbu Komisiji.

Ponavljanje izbora 18. februara donijelo je promjenu u broju mandata, posto je Socijaldemokratska partija prešla prag i osvojila mandata, koji je izgubila Demokratska partija socijalista i od 9 osvojenih mandata 4. Feb., pala na 8 mandata.

(Stand-Up-Video)

Prvo pitanje koje se nameće, nakon ponavljanja na ovim izborima, je da li su ovi izbori uistinu bili slobodni i demokratski, ali i koliko su profesionalne bile komisije na oba nivoa u svom radu, kada se porede njihove odluke koje su bile u suprotnosti?

Sekretarica opštinske izborne komisije Vesna Gačević Rogova je prilikom objavljivanja konačnih rezultata, rekla da je njihov rad bio profesionalan i da nije bilo odluka sa političkom pozadinom, na koje bi ona kao nezavisni kandidat reagovala.

(Vesna Gačević Rogova-Video)

Konačna potvrda rezultat ovih izbora je stavila tačku na eventualne spekulacije o mogućnosti ponavljanja izbora na jos nekim biračkim mjestima. Pa ipak, ne mogu a da se ne primjete otvorene političke kalkulacije subjekata koji su učestvovalina izborima, ne samo tokom glasanja o žalbama, nego i prilikom izbora izbornih mjesta i predaja tih žalbi.

Lokalni izbori u Ulcinju se definitivno neće pamtiti po izbornim rezultatima političkih subjekata (ponovljeni su uglavnom rezultati sa prethodnih), nego će ostati zabilježeni u našem pamćenju po regresu/nazadovanju po pitanju njihove regularnosti, padu povjerenja u izborni process, što će se negativno odraziti na politički imidž grada ali i Crne Gore.

Istraživački tim koji je predvodio

Bekim Čoba

Priča II: Prevoz djaka

Posljednje dvije decenije u opštini Ulcinj se mogu opisati kao privatizacija svega i svačega. „Staro“ se u svim segmentima ovoga procesa povlači pred „novim“. Ali se postavlja pitanje kuda to idem sa svim tim novitetima? U jednoj oblasti saznajemo: opština Ulcinj je medju rijetkim opštinama u Crnoj Gori koja nema uredjen javni prevoz, sa urednim linijama i voznim redom. A to smo u ona „stara vremena“ imali. Na cijeloj teritoriji opštine nekadašnja autobuska stajališta su pretvorena u skloništa za pse lutalice ili zidove/panele za one koji vole crtanje grafite.

Ono što najviše uznemirava je neregulisan transport djaka osnovnih i srednjih škola, na inače razudjenoj teritoriji opštine.

Kako je došlo do ovoga? Šta će se preduzeti da se ovaj problem riješi? Na ova naša pitanja, od Sekretarijata za komunalne poslove Opštine Ulcinj, direktno od sekretara Mustafe Gorana smo dobili ovaj odgovor:

Opština Ulcinj nema organizovan javni prevoz. Mi smo na osnovu zahtjeva gradjana prošle godine preduzeli neke inicijative sa ciljem uspostavljenja usluga javnog prevoza. Uputili smo zahtjeve svim mjesnim zajednicama na teritoriji opštine, sa ciljem da ih upoznamo sa inicijativom i da od njih dobijemo mišljenje kako je najprikladniji način organizovanja javnog prevoza, ali samo dvije MZ su se odazvale.

Na bazi tih saznanja oglasili smo javni tender i pozvali sve zainteresovane prevoznike da konkurišu za pružanje usluga javnog prevoza, na nekoliko linija/relacija, ali se izuzev dvije privatne firme niko drugi nije javio.

(Sekretar Gorana-video)

Pamtimo vremena kada je radila firma Autoboka ili Jadran Prevoz. Prevoznik koji je pružao usluge javnog prevoza. Sekretar Gorana kaže da je u razgovorima sa sadašnjom direktorkom, sada već privatne firme, oko mogućnosti da ponovo aktiviraju neke linije za javni prevoz, odgovor bio negativan.

U opštini Ulcinj sada ne postoji nijedna firma koja je osposobljena za pružanje usluga javnog prevoza, sve su privatne i orjentisane samo za pružanje usluga u turističkoj sezoni. Iz Jadran

prevoza kažu da nijesu u mogućnosti da se vrate pružanju ovih usluga zbog tehničkih uslova, naime njihovi autobusi ne ispunjavaju tražene standarde, zbog zastarjelosti – kaže Gorana.

(video)

U nedostatku javnog prevoza, razumljivo je da prevoz djaka obavljaju privatnici.

Na pitanje, koliko je opština Ulcinj uključena u prevoz djaka, sekretarica sekretarijata upravu i društvene djelatnosti Mirjeta Gjoni izjavljuje:

„Za transport djaka osnovnih i srednjih škola koji putuju više od 5 km udaljenosti od škole, opština nije u zakonskoj obavezi da participira u njihovom prevozu. Izuzetak čini škola u Sukubinu gdje Opština participira sa 40% od ukupnih troškova. Zamisao je da ubuduće, kada budemo uspostavili javni prevoz, koji nedostaje opštini Ulcinj, participacija za djake bude veća, ali je o tome sada rano govoriti, koji bi to iznos bio.“

(video)

Ako opštinu Ulcinj zakon ne obavezuje na participaciju za transport djaka, šta je onda bio osnov za ugovore sa privatnim prevoznicima u 2014. godini ?

Radi se o ugovorima potpisanim 2014. godine, koji su izgleda na snazi do današnjeg dana, po kojima je iz budžeta Opštine za prevoz djaka potrošeno preko 100 000 eura.

“Ova sredstva nijesu bila predviđena budžetom Opštine”, - izjavljuje sekretarica Gjoni. „Ovako veliki trošak dovodi nas u situaciju da ne možemo reći tačno kada ćemo kao Opština moći preduzeti korake u pravcu participacije za prevoz djaka“

Sporazum između opštine Ulcinj i privatnih prevoznika za prevoz djaka, nije više na snazi. Opština je isplatila sve dugove po ugovorima koji su bili na snazi. Radi se o periodu do kraja 2016. godine.

U kojoj formi su realizovani ovi ugovori i za koje precizirani usluge, ostaje bez odgovora. Ili možda odgovor znamo. Kada politika umješa svoje prste u svakoj tački.

Djaci moraju u školu, sa javnim prevozom ili bez njega! Osnovna škola je obavezujuća zakonom, dok srednja škola obuhvata djake do 18 godina. A koliko su djaci obavješteni o njihovim pravima vezanim za transport? Kako škole kao javne institucije obavještavaju djake i njihove porodice da imaju pravo na povraćaj do određenog iznosa onoga što oni plaćaju za prevoz?

Ministarstvo prosvjete je donijelo Pravilnik koji za sve djake koji putuju od kuće do njihove škole 5 ili više kilometara

U tom Pravilniku stoji sljedeće:

Djaci osnovne škole imaju pravo na participaciju na prevoz u visini od 40% cijene karte, dok djaci srednje škole 20% cijene karte. Djaci čiji roditelji ostvaraju pravo na socijalnu pomoć po pravilniku o socijalnoj pomoći, uživaju pravo na participaciji u prevozu, u iznosu od 50% cijene karte.

Roditelji djaka u osnovnim školama izjavljuju da su upoznati o tome, za razliku od većine roditelja djaka srednjih škola. Participacije od 20% za njih je nepoznanica. Sa direktorom nijesmo mogli ostvariti kontakt radi davanja izjave i pored brojnih pozivanja.

Ako ne dobijemo odgovor ili ne dodjemo do valjane informacije o tom Pravilniku Ministarstva prosvjete, ostaće sumnja, da li je Javna ustanova Gimnazija Ulcinj prihvatila ovaj Pravilnik, i zašto roditelji i djaci nijesu upoznati o tom pravu koje im pripada, pa da onda sami odluče da li će koristiti to pravo.

Polazeći od činjenice da jedan djak koji putuje od nekog sela Anamalskog područja plaća mjesečni iznos karte u iznosu do 50 eura, povraćaj od 20% bio bi dobrodošao i svako bi prihvatio. Prema podacima Monstata prosječna plata u opštini Ulcinj je za 2017. godinu iznosila 429 eura i za 76 eura je manja od prosječne na nivou države. Potrošačka korpa za četvoročlanu porodicu je za januara ove godine iznosila 628,20 eura. Samo ovi podaci govore dovoljno o tome što za prosječnu porodicu iznosi povraćaj nekog iznosa od stalnih troškova.

Pa ipak roditelji koji su inicirali ovaj problem i ovu priču, iako su na početku izrazili spremnost da govore na ovu temu, na kraju su svi odustali od davanja izjave pred našom kamerom.

Istraživački tim predvođen Dafinom Telić

PRICA III: Slučaj Valdanos

Od samih početaka eksproprijacije Maslinade Valdanos, a naročito tokom konflikata i raspada bivše države i njene vojske, snažno se prepliću različite ambicije i namjere. Kome je interes da se Valdanos i masline ne vrate starim vlasnicima i da zarobljene propadaju?

Maslina. Ta drevna i najzahvalnija biljka koja raste na obroncima mediteranskih zaliva, pronašla je i svoje utočište u najjužnijoj crnogorskoj opštini, još prije dvije hiljade godina. Tako je i u Valdanosu, uvali koja je oduvijek bila sigurna luka za gusare i pomorce, maslina obasula jarko zelene padine pod Mavrijanom i rtom Mendra. Ali zla ruka sudbine ili sistemska nepravda

učinila je da ovaj dragulj bude otet iz ruku ljudi koji su sa svojim porodicama ljubomorno čuvali i održavali viševjekovna stabla.

(Stand up video)

Ove godine navršilo se četrdeset godina od kada su imanja u Valdanosu oteta iz ruku vlasnika i od kada traje borba za vraćanje imovine Ulcinjanima. Pored brojnih porodica, svoja imanja posjeduju i sve tri konfesije koje su zastupljene u Ulcinju.

Prema Ustavu Savezne Republike Jugoslavije, u dijelu Ekonomskog uređenja, u članu 69 stoji jasno da "niko ne može biti lišen svojine, niti mu se ona može ograničiti, osim kada to zahtijeva opšti interes". Tako se te davne 1978. godine, u Skupštini Ulcinja donijelo Rješenje o eksproprijaciji u kojem se kompletno područje Valdanosa stavlja pod svojinu države, za potrebe Narodne odbrane u svrhu izgradnje vojnog objekta stalnog karaktera, koje ne može biti iskorišćeno za druge namjere.

Borba jednog broja vlasnika za vraćanje imovine pokrenuta je još 1980. godine pred sudovima tadašnje SFRJ.

Površina eksproprijisanog zemljišta je 937.739 m² na kojima se nalazilo 17,825 stabala maslina, od kojih su mnoge stare preko 300 godina, a eksperti Biotehničkog fakulteta U CG vjeruju da se u Uvali mogu naći i stabla starije od 2000 godina.

Umjesto da u Valdanosu bude izgrađena Vojna baza i ratna luka, izgrađeno je vojno odmaralište poluotvorenog tipa. Do početka ratnih devedesetih, vojno odmaralište vrvjelo je od turista dok su sa druge strane, masline i maslinjaci propadali i obrasli u rastinju koje je dostiglo visinu najviših stabala, te se danas neka jedva i primjećuju, a u Elaboratu Biotehničkog Univerziteta Crne Gore stoji da do nekih djelova maslinjaka ni divlje životinje ne mogu doći.

Te 1978.godine, za jedan kvadratni metar zemljišta pod maslinom, vlasnicima je plaćeno 1,07 dolara a za jedan korijen masline 59,74 dolara. Kasnijim vještačenjem, dr Momčilo Radulović i dr Biljana Lazović utvrdili su da kvadrat zemljišta vrijedi 44 eura a jedno stablo masline 417,5 eura.

(BATKO ĐAKONOVIĆ – predsjednik Udruženja za povraćaj imovine u Valdanosu - video)

Dolazi se do pitanja – zašto su se vlasnici bunili ako je zemljište eksproprijisano za više ciljeve, to jest za vojnu odbranu zemlje?

(Advokat GZIM HADŽIBETI– video)

Došle su i te ratne godine, a opet se Valdanos nije "upotrijebio za potrebe odbrane". Sredinom posljednje decenije prošlog vijeka, tadašnji predsjednik Crne Gore Momir Bulatović objelodanio

je namjeru da se Valdanos ustupi Vojski Jugoslavije za izgradnju vojne baze, ali se od te namjere odustalo nakon protivljenja poslanika Liberalnog saveza Crne Gore.

Prolazile su godine, masline su propadale ... Bodljikave žice i dalje su realnost Valdanosa. Ratne godine su prošle, a onda su počeli interni pregovori i planovi – kako da se od Valdanosa zgrne velik novac, a da se to učini pod velom tajne. Prisjetićemo se zakonskih izmjena koje su se ticale Valdanosa i povraćaja imovine.

2005. godine pokrenut je postupak za povraćaj maslinade po odredbama Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju, oko 50 porodica dobilo je pravo na povraćaj imovine.

(Primjer Rješenja o povraćaju)

Svega dvije godine kasnije, sva nadanja bivših vlasnika padaju u vodu izmjenom samo jednog člana toga zakona.

Članom 7 navedenog Zakona definisano je da bivši vlasnici kojim je za oduzeta imovinska prava određena naknada u novcu ili drugim stvarima ili pravima nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama zakona o eksproprijaciji iz 1968. godine nemaju pravo na povraćaj ili obeštećenja u skladu sa važećim Zakonom.

(Advokat GZIM HADŽIBETI o promjeni Zakona“zbog VALDANOSA” - video)

Nakon tog razočarenja, vlasnicima je ostao još jedan izbor a to je da dokažu činjenicu da područje Valdanosa nikada nije privedeno namjeni za koju je oduzeto.

(Advokat – video)

I dok traju pravna prepucavanja na relaciji vlasnici – Upravni sud, iza zavjese kuju se planovi da se Valdanos stavi na međunarodni tender.

Nakon proglašenja nezavisnosti 2006.godine, Vlada je pripremala brojne privatizacije propalih preduzeća a uveliko su se tražili investitori kojima bi se Ulcinjska rivijera, Ada Bojana, Solana ali i Valdanos dao pod zakup ili prodao. Tako je Vlada planirala da pod zakup nekoj privatnoj kompaniji preda Uvalu i zemljišta u Valdanosu i to na 90 godina, što je bilo apsolutno protivzakonito i do tada nezapamćeno dug period izdavanja. Protivljenjem javnosti i civilnog sektora, taj plan je propao.

Skupština Opštine Ulcinj, 30. marta 2007. jednoglasno je donijela Odluku..., „Ova Odluka se svodi na vraćanje maslina ranijim vlasnicima i vraćanje Maslinade u prvobitnu funkciju, jer je oduzeta nezakonito, ispalćena je nepravična nadoknada, a zatim nije privedena namjeni.“

Država, odnosno Ministarstvo finansija, preuzima gazdovanje zemljištem, te je bezuspješno nekoliko puta pokušavala da kompleks izda u dugoročan zakup. Raspisuju se međunarodni tenderi, a kao “najbolji ponuđač” pojavljuje se britanska kompanija Cubus Lux, za koju je naknadnom istragom utvrđeno da je u višemilionskim dugovima.

Nakon toga je i ta, jedina firma koje se dva puta pojavila na tender, propala?!

(DEJAN MILOVAC, MANS – Izjava)

(IZJAVA POTPREDSJEDNIKA VLADE VUJICE LAZOVIĆA NA ANTIKAMPANJU NEVLADINOG SEKTORA U SLUČAJU PRIVATIZACIJE VALDANOSA – 23.02.2011.)

Potpredsjednik Lazović je tada dao ocjenu ovih napada, u kojoj je jasno kazao da smatra da se u postupku zakupa Valdanosa stvara negativna slika o Crnoj Gori, koja je ne predstavlja kao zemlju u kojoj su investitori dobrodošli. Takođe, ocijenio je da su u pozadini svega interesi jednog broja bivših vlasnika koji bi mimo zakona još jednom da naplate zemljište. Njima, kako je kazao, nijedan investitor nije dobrodošao i sve će im procedure uvijek biti sporne.

Zahvaljujući brznoj reakciji civilnog sektora i javnosti, sporni ugovor o zakupu Valdanosa ovoj kompaniji je razotkriven, te se i tada činilo da Ulcinjani ponovo mogu lakše disati.

Sa druge strane, Ministarstvo odbrane koje cjelokupni kompleks Valdanosa tokom svih godina tretiralo kao područje od vojnog značaja, sklapa ugovor o poslovnoj saradnji sa jednom privatnom zaštitarskom firmom iz Podgorice, radi obezbjeđivanja ovog prostora. U Zaključku Ministarstva odbrane između ostalog stoji da se Ministarstvo odbrane zadužuje da u saradnji sa Ministarstvom finansija proda pokretnu imovinu koju koristi Vojna ustanova “Boka” Ucinj, kao da i izmiri dugovanja prema povjericima iste ustanove.

(SLIKE UGOVORA)

(Član 1 ugovora i šta se zabranjuje)

Za potrebe obezbjeđivanja ovog lokaliteta firmi “Guard Popović Security” Ministarstvo odbrane je mjesečno izdvajalo 5.544 e, što na godišnjem nivou predstavlja cifru od skoro 70 hiljada eura.

Godine su prolazile, masline i dalje propadale, nizali su se planovi za prodaju Valdanosa, ali je svaki tender pao.

Nevladina organizacija Monitoring Group Ulcinj aprila mjeseca 2012. godine pozvala je “sve aktiviste organizacija civilnog društva i sve slobodne građane kojima je stalo do korišćenja Ustavom i zakonima zagarantovanih prava o slobodi kretanja, mirnog okupljanja i neometanog pristupa javnom dobru”, da im se pridruže u uličnom performansu “Ulazimo u Valdanos! Obala je javno dobro!”

Nakon opsežnih analiza zakonske regulative i dokumenata do kojih su iz ove NVO došli, koristeći Zakon o slobodnom pristupu informacijama, utvrdili su nepobitnu činjenicu da se zabrana ulaska u uvalu Valdanos sprovodi protivzakonito.

(KADROVI OTVARANJA KAPIJE – video)

Mladi i stari, Albanci, Crnogorci, Srbi, muslimani, pravoslavci i katolici, popovi i hodže, oni koji imaju masline u uvali i oni koji nemaju – svi su bili tu na planirano običnom performansu MogUL-a pod simboličnim nazivom “Ulazimo u Valdanos”, koji je, međutim, prerastao u emotivni bunt protiv zakatančene kapije, zabrane prilaska javnoj površini i svih onih koji su doprinijeli da takva odluka bude još na snazi.

Pojačano obezbjeđenje “Guard Popović” sekjuritici na kapiji nije imalo izbora te je nakon pregovora i razgovora sa nadležnima iz Ministarstva odbrane otvorilo kapiju za više od hiljadu mirnih protestanata.

Ni nakon tog protesta, stanje se nije bitno promijenilo. Zbog nebrige države koja nema para za revitalizaciju maslinjaka, ali i prepucavanja Ministarstava finansija i poljoprivrede oko toga čija je nadležnost revitalizacija ovih stabala, u uvali Valdanos nastavlja da propada više od 17.000 maslina.

Tokom posljednje zvanične posjete Mila Đukanovića u Ulcinju u svojstvu predsjednika Vlade 2016. godine, novinari TV Teuta postavili su pitanje ŠTA VLADA PLANIRA DA URADI DALJE OKO POVRAĆAJA MASLINA I ZEMLJIŠTA BIVŠIM VLASNICIMA. Odgovor koji je uslijedio izazvao je revolt kod velikog broja građana.

(MILO ĐUKANOVIĆ IZJAVA, video)

Ministarstvo odbrane će i ove godine potrošiti 70 hiljada eura na plaćanje usluga privatne zaštitarske službe, koja čuva i obezbjeđuje objekte i kompleks napuštene vojno-turističke ustanove „Valdanos“. Taj trošak više je nego dvaput veći nego što naprimjer, košta ukupno godišnje osiguranje svih zaposlenih u Ministarstvu odbrane i VCG.

Povraćaj maslinade prvobitnim vlasnicima bio je jedan od uslova za potpisivanje koalicionog sporazuma na državnom nivou između Nove demokratske snage FORCA i DPS-a:

3.2 Da se osigura implementacija zakonskih odredbi zapovraćaj Maslinade u Valdanosu bivšim vlasnicima, da se isključi iz zone morskog dobra i da se u njoj zabrani bilo kakav oblik gradnje. Rok za realizaciju: jun 2017. godine.

Skupština opštine Ulcinj 28. Decembra 2016. godine usvaja prijedlog Prostorno Urbanističkog Plana koji je pripremio Centar za Arhitekturu i Urbanizam.

„Dokument kojem su odbornici potvrdili saglasnost predviđa posebnu vrstu zaštite Maslinade Valdanos, gdje je u potpunosti zabranjena bilo koja vrsta izgradnje i revitalizacija i valorizacija tog naselja u sportske i rekreativne svrhe, učineći korak naprijed u procesu povraćaja Maslinade Valdanos”, stajalo je u saopštenju.

Strah kod jednog dijela predstavnika civilnog sektora je taj da ukoliko dođe do povraćaja imanja prvobitnim vlasnicima, divlja gradnja neće biti zaustavljena. Naprotiv...?!

Na kraju, Xhemal Perović Izv. Director NVO MogUL, izražava optimizam u pogledu vraćanja imovine ranijim vlasnicima pred sudovima, pa je NVO MogUL pokrenuo inicijativu da se taj scenario ne desi, tako što će se Maslinada Valdanos i cijela Uvala staviti pod ozbiljniji vid zakonske zaštite!

Istraživački tim predvodjen – Stankom Vukčević

Projekat „Transparency for accountability”, je podržan u okviru „Accountability, Technology and Institutional openness Network in South East Europe- Action SEE”, od strane Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori. Stavovi izraženi u publikaciji ne odražava stavove Evropske Unije.